

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 11Co/280/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7816203865
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Maximová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2019:7816203865.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jarmily Maximovej a sudcov JUDr. Martina Kolesára a JUDr. Jarmily Čabaiovej v spore žalobcov: 1/ X. N., nar. XX.X.XXXX, bytom Z. XX, R. a 2/ M. N., nar. X.X.XXXX, bytom M. XXXX, M., Č. R., obaja žalobcovia zastúpení JUDr. Pavlom Kontrom, advokátom so sídlom Čučmianska dlhá 21, Rožňava, proti žalovanému: Združenie klubu turistov „Volovec“ pri Obci Čučma, so sídlom OcÚ Čučma, IČO: 31 274 757, zastúpený JUDr. Jurajom Ferenčíkom, advokátom so sídlom Krivá 23, Košice, o neplatnosť valného zhromaždenia, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Rožňava z 21. júna 2018, č. k. 4C/78/2016-155

rozhodol:

M e n í rozsudok v napadnutých vyhovujúcich výrokoch tak, že žalobu zamieta.

M e n í rozsudok vo výroku o trovách konania tak, že žalobcovia v 1. a 2. rade sú povinní nahradiť žalovanému 100 % trov konania pred súdom prvej inštancie.

Žalobcovia v 1. a 2. rade s ú p o v i n n í nahradiť žalovanému 100 % trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Rožňava (ďalej tiež len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) napadnutým rozsudkom určil neplatnosť valného zhromaždenia členov združenia žalovaného, uskutočneného dňa 25.11.2015 (ďalej tiež len „valné zhromaždenie“) a neplatnosť tiež uznesení na tomto valnom zhromaždení prijatých (I), ktorých výkon zároveň pozastavil (II) a priznal žalobcom nárok na plnú náhradu trov konania (III).

2. Súd prvej inštancie tak v celom rozsahu vyhovel žalobe, ktorú žalobcovia skutkovo vystavali na tvrdeniach, poukazujúcich na nedostatky pri zvolávaní valného zhromaždenia a pri posudzovaní jeho uznášaniaschopnosti a tiež na argumentácii o nenaplnení kvóra, potrebného podľa stanov združenia pre zvolenie jeho predsedu a členov výkonného výboru.

3. Prvoinštančný súd v napadnutom rozsudku skutkovo vyšiel zo zistenia, že podľa knihy členov združenia bolo členmi združenia nielen zakladajúcich 22 osôb (včítane žalobcu v 1. rade), ale aj ďalších 21 osôb (včítane žalobcu v 2. rade), ktoré boli za členov prijaté po založení združenia v rozmedzí rokov 1998 až 2003. Žalovaný preto podľa skutkového záveru prvoinštančného súdu pri zvolávaní valného zhromaždenia, pri posudzovaní jeho uznášaniaschopnosti a pri hodnotení naplnenia kvóra potrebného podľa stanov pre voľbu orgánov, nesprávne vychádzal z toho, že má (len) 22 členov. Súd prvej inštancie tiež skutkovo ustálil, že podľa stanov bola na zvolenie členov výboru združenia potrebná nadpolovičná väčšina hlasov všetkých členov združenia a na voľbu predsedu združenia kvórum dvoch tretín všetkých členov združenia. Na valnom zhromaždení podľa jeho zistenia za žiadneho z kandidátov na funkciu

člena výboru a predsedu združenia stanovami predpokladaný počet členov nehlasoval, a to ani za predpokladu, že by bol správny stav členov, z ktorého vychádzal žalovaný.

4. Súd prvej inštancie posúdil určovací žalobu ako procesne prípustnú podľa ust. § 137 písm. c) C.s.p. s poukazom na to, že ust. § 15 ods. 1 zák. č. 83/1990 Zb., v znení účinnom do 30.6.2016 priamo zakladalo právo člena združenia domáhať sa preskúmania zákonnosti rozhodnutia jeho orgánov súdom. Pokiaľ ide o lehotu, ktorú na podanie žaloby toto zákonné ustanovenie určovalo, súd prvej inštancie vyšiel z toho, že lehota 6 mesiacov počítaná od prijatia rozhodnutia by uplynula dňa 25.5.2016 a že preto žaloba doručená súdu v tento deň bola podaná včas.

5. Hmotnoprávne posúdenie uplatneného nároku súdu prvej inštancie bolo založené na aplikácii ust. § 3 ods. 3 zák. č. 83/1990 Zb., ktoré úpravu práv a povinností členov združenia ponecháva na stanovы združenia a v jeho intenciách na zistení, že uskutočnenie valného zhromaždenia a uznesenia na ňom prijaté sú v rozpore so stanovami združenia žalovaného. S týmto odôvodnením súd prvej inštancie určil ich neplatnosť. Zároveň s použitím ust. § 15 ods. 2 zák. č. 83/1990 Zb. v znení účinnom do 30.6.2016 pozastavil výkon uznesení prijatých na valnom zhromaždení s vysvetlením, že takýto zásah vyžaduje faktické usporiadanie pomerov, nakoľko napádanými uzneseniami došlo k zmenám v orgánoch združenia a k povereniu novozvolených osôb realizovať konkrétne kroky smerujúce k uchopeniu faktickej moci nad majetkom združenia. Rozhodnutie o trovách konania súd prvej inštancie odôvodnil s odkazom na ust. § 255 ods. 1 C.s.p. plným procesným úspechom žalobcov v spore.

6. Proti tomuto rozsudku podal žalovaný v zákonnej lehote odvolanie s návrhom, aby ho odvolací súd zmenil tak, že žalobu zamietne a prizná mu proti žalobcom nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie. V odvolaní žalovaný namietal proti skutkovému záveru súdu prvej inštancie o počte jeho členov v čase uskutočnenia valného zhromaždenia; nesúhlasil v tomto smere so spôsobom dôkazného hodnotenia knihy členov súdom prvej inštancie, ani s jeho zisteniami, že žalobca v 1. rade patril medzi zakladajúcich členov združenia a že dodatočne sa členom združenia stal tiež žalobca v 2. rade. Mal výhrady tiež k rozsahu vykonaných dôkazov s poukazom na to, že súd prvej inštancie nevykonal ním navrhovaný dôkaz výsluchom žalobcu v 2. rade. Žalovaný mal za to, že vykonané dôkazy umožňovali prijať skutkový záver, že stav členov združenia zodpovedal zoznamu, z ktorého vychádzal pri zvolaní valného zhromaždenia. Žalovaný v tejto súvislosti konštatoval, že súd prvej inštancie bagatelizoval tento dôkaz s odôvodnením, že bol vyhotovený na podklade spomienok niektorých členov združenia, hoc v konaní dostatočne vysvetlil a tiež i preukázal, že tento zoznam mal objektívny podklad. Kvôli týmto skutkovým nesprávnostiam sa podľa odvolateľa súd prvej inštancie nesprávne vysporiadal tiež s otázkou oprávnenia žalobcov na podanie žaloby o preskúmanie rozhodnutia združenia, ktoré ust. § 15 ods. 1 zák. č. 83/1990 Zb., v znení účinnom do 30.6.2016, zakladá výlučne členovi združenia. Bezprostredne s tým súvisí podľa žalovaného tiež nesprávnosť posúdenia otázky procesnej prípustnosti určovacej žaloby súdom prvej inštancie. Žalovaný v tejto súvislosti zastával názor, že žaloba žalobcov, ktorí nie sú členmi združenia, nie je prostriedkom ochrany podľa tohto zákonného ustanovenia, a preto je nesprávny záver prvoinštančného súdu, že procesná prípustnosť určovacej žaloby vyplýva na základe odkazu v ust. § 137 písm. c) C.s.p. z právneho predpisu.

Svojimi odvolacími námietkami vytykajúcimi napadnutému rozsudku neúplnosť a nesprávnosť skutkových zistení a poukazujúcimi tiež na prítomnosť právnych väd rozhodnutia, žalovaný podľa úvahy odvolacieho súdu uplatnil odvolacie dôvody podľa ust. 365 ods. 1 písm. e), f) a h) C.s.p. V odvolaní žalovaným formálne označený odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. a) C.s.p. nebol podopretý konkrétnymi odvolacími námietkami a výhradami, ktoré by poukazovali na nesplnenie procesných podmienok konania a tak podľa posúdenia odvolacieho súdu nebol tento ďalší odvolací dôvod odvolateľom materiálne, a preto ani procesne účinne uplatnený. Odvolací súd však v tejto súvislosti poznamenáva, že na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok, sa v odvolacom konaní prihliada, aj keď neboli v odvolacích dôvodoch uplatnené (§ 380 ods. 2 C.s.p.)

7. Žalobcovia sa k odvolaniu žalovaného nevyjadrili.

8. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací (§ 34 C.s.p.) prejednal odvolanie žalovaného ako podané včas (§ 362 C.s.p.), oprávnenou osobou (§§ 359 až 361 C.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné (§§ 355 až 358 C.s.p.), bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario C.s.p.), v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 C.s.p., z hľadísk odvolaním uplatnených odvolacích dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. e), f) a h) C.s.p. a s prihliadnutím na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok

konania v zmysle ust. § 380 ods. 2 C.s.p a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je opodstatnené. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 26.6.2019 po predchádzajúcom oznámení miesta a času tohto procesného úkonu na úradnej tabuli a na webovej stránke tunajšieho súdu a pri zachovaní lehoty podľa ust. § 219 ods. 3 C.s.p.

9. Svojimi odvolacími námietkami žalovaný nastolil predmetom odvolacieho prieskumu tiež správnosť právneho posúdenia veci súdom prvej inštancie [§ 365 ods. 1 písm. h) C.s.p.]. Vo všeobecnosti právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej aplikáciou konkrétnej právnej normy na zistený skutkový stav vyvodzuje zo skutkových zistení aké práva a povinnosti majú subjekty konania podľa hmotného práva. Nesprávnym právnym posúdením je potom potrebné rozumieť omyl v tomto postupe, a teda nesprávnosť pri aplikácii práva na skutkové zistenia. O mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak súd neaplikoval právnu normu vôbec, alebo ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť, alebo ak aj aplikoval správny predpis, ktorý tiež správne interpretoval, avšak právnu normu nesprávne na zistený skutkový stav použil, teda v skutkových okolnostiach z právnej normy vodil nesprávne závery o právach a povinnostiach strán.

10. Súd prvej inštancie správne vec posúdil (tiež) podľa ust. § 15 ods. 1 zák. č. 83/1990 Zb., v znení účinnom do 30.6.2016, v okolnostiach prípadu však túto normu neaplikoval v celom rozsahu z nej vyplývajúcich právnych následkov.

11. Podľa tohto zákonného ustanovenia, ak člen združenia považuje rozhodnutie niektorého z jeho orgánov, proti ktorému už nemožno podľa stanov podať opravný prostriedok, za nezákonné alebo odporujúce stanovám, môže do 30 dní odo dňa, keď sa o ňom dozvedel, najneskôr však do 6 mesiacov od rozhodnutia požiadať okresný súd o jeho preskúmanie.

12. Vo všeobecnosti možno konštatovať, že pokiaľ zákon stanovuje, že účastníci právneho vzťahu môžu svoje nároky uplatniť v určitej lehote, je potrebné vyjsť z toho, že po uplynutí tejto lehoty už svoje nároky uplatniť nemôžu (argumentum a contrario). Pokiaľ preto v užších súvislostiach i člen združenia nepodá žalobu na preskúmanie rozhodnutia orgánu združenia v lehote stanovenej citovaným zákonným ustanovením, je treba uzavrieť, že tento nárok už na súde uplatniť nemôže. Z toho vyplýva, že lehota na uplatnenie nároku uvedená v § 15 ods. 1 zák. č. 83/1990 Zb. v znení účinnom do 30.6.2016, je lehotou prepadnou (prekluzívnou), pretože právo domáhať sa súdneho prieskumu rozhodnutia jej márnym uplynutím zanikne. Procesným následkom uplatnenia takto zaniknutého práva je, že žaloba o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia orgánu združenia podaná po uplynutí prekluzívnej lehoty musí byť už len z tohto dôvodu zamietnutá, z čoho logicky vyplýva, že za takého stavu súd nemá procesný priestor na vecný prieskum rozhodnutia orgánu združenia.

13. Praktickým dôsledkom takéhoto usporiadania je, že súd je povinný, a to aj bez námietky či prostej iniciatívy strán, vysporiadať sa s otázkou zachovania zákonnej lehoty pre podanie žaloby ešte pred jej vecným prejednaním. Skutkovým podkladom tohto myšlienkového procesu sú všetky skutočnosti, ktoré v spore vyšli najavo bez ohľadu na to, ktorá strana ich svojou procesnou iniciatívou do konania vnesla. Pokiaľ takéto skutočnosti v akomkoľvek štádiu konania odôvodňujú záver, že žaloba bola podaná po zákonom určenej lehote, stáva sa už ďalšie dokazovanie, hodnotenie dôkazov i právne posudzovanie veci tiež z pohľadu splnenia ostatných hmotnoprávných predpokladov, nadbytočným.

14. Na škodu vecnej správnosti napadnutého rozsudku súd prvej inštancie, napriek zrejmej zásadnosti zachovania zákonnej lehoty na podanie žaloby pre procesnú možnosť jej vecného prejednanja, nevenoval jej v okolnostiach prípadu náležitú pozornosť. V úvahách o zachovaní lehoty určenej zákonom pre uplatnenie súdneho prieskumu rozhodnutia orgánu združenia sa totiž obmedzil len na konštatovanie, že žalobcovia podali žalobu v objektívnej lehote 6 mesiacov od prijatia rozhodnutia, bez toho však, aby v kontexte známych faktov zároveň posúdil, či tak zároveň urobili tiež v subjektívnej lehote 30 dní plynúcej odo dňa, keď sa o takomto rozhodnutí dozvedeli. Pokiaľ by bol prvoinštančný súd v tomto myšlienkovom postupe dôsledný, bez väčšej námahy by postrehol, že podľa zápisnice zo dňa 17.3.2016 (čl. 93) sa v tento deň uskutočnilo iné valné zhromaždenie združenia žalovaného, ktorého sa zúčastnil žalobca v 1. rade, zároveň zastupujúci žalobcu v 2. rade (vychádzajúc z prezenčnej listiny čl. 99 i z písomného splnomocnenia čl. 103), v priebehu ktorého v rámci prejednávania bodu 2 jeho programu sám žalobca v 1. rade, ktorý toto valné zhromaždenie i viedol (odvolací súd cituje) „...informoval o zvolanom Valnom zhromaždení zo dňa 25.11.2015 s počtom členov 22, ktoré zvolal p. Ing. X.. Boli vyvrátené závery

volieb orgánov Združenia, nakoľko toto Združenie nebolo uznášaniaschopné a voľby neboli regulérne, lebo orgány združenia neboli volené nadpolovičnou väčšinou všetkých členov. Boli prečítané závery zo zápisnice Valného zhromaždenia zo dňa 25.11.2015 (predseda aj výbor boli zvolení maximálnym počtom hlasov 11!!!)". Na podklade takto prezentovaných nedostatkov valného zhromaždenia dňa 25.11.2015 došlo podľa obsahu zápisnice na valnom zhromaždení dňa 17.3.2016 k opakovanej voľbe orgánov združenia. Odvolací súd podotýka, že napriek výslovnej výzve sporové strany existenciu ani obsah týchto písomností nespochybnili, čo mu v súlade s ust. § 204 C.s.p. v nadväznosti na ust. 383 C.s.p. umožnilo vyvodiť z nich zistenia nad rámec súdom prvej inštancie zisteného skutkového stavu aj bez potreby formálneho vykonania týchto listinných dôkazov.

15. Vo svetle týchto skutočností je nad akúkoľvek pochybnosť zrejmé, že žalobca v 1. rade priamo a i žalobca v 2. rade prostredníctvom žalobcu v 1. rade, ktorý v jeho mene konal na valnom zhromaždení dňa 17.3.2016, sa najneskôr v priebehu tohto valného zhromaždenia dozvedeli o tom, že sa dňa 25.11.2015 uskutočnilo valné zhromaždenie, na ktorom tento orgán prijal rozhodnutia, pričom evidentne disponovali už aj informáciami o nedostatkoch tohto valného zhromaždenia, ktorými skutkovo odôvodnili žalobu. Podľa posúdenia odvolacieho súdu preto najneskôr nasledujúcim dňom (§ 122 ods. 1 Občianskeho zákonníka) začala žalobcom plynúť subjektívna lehota 30 dní na uplatnenie súdneho prieskumu rozhodnutí prijatých na valnom zhromaždení združenia žalovaného dňa 25.11.2015 a uplynula dňa 16.4.2016. Žaloba bola podaná na súde až dňa 25.5.2016, preto márnym uplynutím prekluzívnej lehoty právo žalobcov domáhať sa súdneho prieskumu rozhodnutí prijatých na valnom zhromaždení dňa 25.11.2015 zaniklo, čo zakladá nevyhnutnosť procesného neúspechu žalobcov v spore, ktorý takto oneskorene podanou žalobou iniciovali.

16. Z týchto dôvodov, nakoľko procesné podmienky konania boli v tomto prípade splnené a nesprávnosť rozhodnutia spočívala v nadväznosti na nedostatky pri aplikácii inak správne volenej normy na neúplných zisleniach, ktoré odvolací súd procesne predpokladaným spôsobom doplnil, odvolací súd pristúpil v súlade s ust. § 388 C.s.p. k zmene vecne nesprávneho rozhodnutia tak, že žalobu ako v časti smerujúcej k určeniu neplatnosti rozhodnutí prijatých na valnom zhromaždení dňa 25.11.2015, tak aj v časti sledujúcej dočasné usporiadanie pomerov pozastavením ich účinnosti, zamietol.

17. Vzhľadom na zmenu napadnutého rozsudku v súlade s ust. § 396 ods. 2 C.s.p. rozhodol odvolací súd tiež o nároku na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie.

18. Podľa ust. § 255 ods. 1 C.s.p. súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

19. V konaní pred súdom prvej inštancie mal v konečnom dôsledku žalovaný plný procesný úspech, a preto mu v súlade s citovaným ust. § 255 ods. 1 C.s.p. vzniklo právo na náhradu trov konania proti žalobcom, ktorí boli v odvolacom konaní neúspešní.

20. Podľa ust. § 396 ods. 1 C.s.p., ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

21. V súlade s citovaným ustanovením zákona odvolací súd priznal v odvolacom konaní plne procesne úspešnému žalovanému s použitím ust. § 255 ods. 1 C.s.p. nárok na náhradu 100 % trov odvolacieho konania.

22. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné (§ 355 C.s.p.).

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej

veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.). Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak: a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.). Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.). Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.). Táto povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C.s.p.).